

Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyası....

Gürcüstanda on il aravermədən olma

2018-ci ilin 1 oktyabrında Gürcüstanda Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyasının on illiyi qeyd edildi. Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyası 2008-ci ildə münaqişədən sonra yarandı. Avropa ittifaqının üzvü Dövlətlərin qərarıyla, təhlükəsizlik və stabil şərait yaratma məqsədiylə burada bir il müddətiylə başlanğıc üçün, ən azı 200 mülkü müşahidəçi yerləşməli idi. Bundan sonra dəyişirildi missiya mandatının vaxtı bir necə dəfə dəyişirildi hansı ki, Avropa İttifaqının bölgə satabilliyinə qarşı üzərinə götürdüyü məsuliyyətçilik aydın görünürdü.

Bizim ekspertlər, 2008-ci ilin 12 avqust tarixində Avropa İttifaqı vasitəsilə təyin edilmiş altı bəndli razlaşma şərtlərinin qorunmasını monitorinq edirlər. Qeyd edilən razlaşmayı Gürcüstan və Rus Federasiyasının tərəfləri Avropa İttifaqının vasitəçiliyi ilə imzaladılar. Onu yerinə yetirmək, sonradan tərtib edilmiş sənəddə hansın ki, başlığı "2008-ci ilin 8 sentyabr tarixində keçiriləcək tədbirlərin yerinə yetirilməsi haqqında" başlığında bütün xırdalıqlarıyla yazılıb. Sonra Gürcüstanda başqa və başqa aparıcı idarələrlə əlavə texniki razlaşmaları

imzalandı hansı ki, Gürcüstan tərəfindən stabilliyin şəfaflığını üzərinə götürdüyü konkret öhdəlikləri müəyyənləşdirir. Missiya qüvvədə olma müddətindən, birinci gündən gecə- gündüz rejimində həftədə yeddi gün ərzində patrulluq edirdi. Missiyanın mandatı Gürcüstanın bütün ərazisində, Beynəlxalq həmrəy dostluğu tərəfindən sərhədlərin ərafəsində onlardan cənubi Osetiya və Abxaziya yayıldı. Təssüflər olsun ki, yuxarıda qeyd edilən bölgələrdə mandatla nəzərə tutulan işləri yerinə yetirmə imkanı verilmədi. Buna baxmayaraq, son 10 il ərzində bütün Gürcüstanın ərazisində baş qaldırılmış əhvalatlara nəzarət etmə məqsədiylə missiya əldə olan bütün müşahidəçi vasitələrindən istifadə etdi. Qeyd edilmiş iş ərafəsində o öz iş mexanizmini ön texnologiyalarına nisbətən yavaş-yavaş yerinə yetirməklə artırdı. Müşahidəçilər tərəfindən yaranmış

patrulluğa gəldikdə, Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası administrasiya sərhəd xətinə yönəldilib hansı ki, mərkəzi miliyyət tərəfindən nəzarət ərazisində qondarma ərazilərdən ayırır. Missiyanın işi Cənubi Osetiya və Abxaziyanın ərazisindən Rusetin silahlı

missiyanın yaranmasının ilk günlərdən olan Birinci və əsas tapşırıq o idi ki, münaqişədən sonra müharibə hərəkətlərinin dayandırılmasının qeydinə qalmalı idi.

qüvvələrini çıxarmağa nəzarət etməklə başladı. Bunun kulminasiyası 2010-cu ilin oktyabrında Cənubi Osetiyanın administrasiya sərhəd xətdində yerləşən Perev kəndindən Rus qüvvəsinin çıxarılması idi.

Ancaq administrasiya sərhəd xətlərinin yanında silahlı toqquşmaların

və atışmaların yeri 2012-ci ildən var idi. Avropa İttifaqının misiyasının olmasının və müşahidəçi işi nəticəsində bu hadisələrin sayı günü-gündən azaldı.

2008-ci ildən Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasında Avropa İttifaqının 28 dövlətinin nümayəndələri 1700-dən artıq müqavilə ilə işə götürülmüş işçi xidmət etdi hansıki, missiyanın fəallığının siyasi cəhətdən olduğu kimi resurs tərəfdəndə kəşgin tərəfdarlığını aydın göstərirdi. Bu gün etibarilə Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası 65,000-dən artıq patrulluq

bundan başqa Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyası administrasiya sərhəd xəttində və onun qarşı tərəfində gedişatda olan hadisələr haqqında etibarlı məlumat mənbəyinin reputasiyası beynəlxalq cəmiyyətin daha geniş masa üçün tapdı.

edib. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının bir əsas məsələsi Avropa İttifaqının paytaxt şəhərləri və idarələri hər bir məsələ ilə məlumatlaşdırmaq - hərbi dinamikadan başlamış, bitmiş münaqişə nəticəsində məcburi qacqın şəxslərin sosio- iqtisadi şəraitləri ilə. Bunun nəticəsi ilə Avropa İttifaqının

təşkilatlarının və üzv dövlətlərinin qərarlarını qəbul edən şəxslər münaqişə ilə əlaqədar məsələlərdə qərar qəbul etmək üçün lazımı məlumatı alırlar. Avropa İttifaqı yerində yeganə beynəlxalq müşahidəçi missiyadır çünki, BMT (UNOMIG) və ATƏT (ATƏT-in Gürcüstandakı missiyası) tərəfindən buraxılan missiyalar 2009-cu ildə dayandırıldı. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası məlumat toplamağı və hesabat aparmağı

Cənubi Osetiya istiqamətində fiziki sərhədsizləşmə 60 km-dən artıq uzunluğunda çəkilməmiş təhlükəsizlik hasarları, 20 km uzunluğunda nəzarətçi texnikanı, 200-dən artıq "Cənubi Osetiya respublikasının sərhədləri" yazılı işarələr, Ruset Federasiyasının sərhədçilərinin 19 bazasına və dörd nəzarət keçən punktunu əhatə edir

Cənubi Osetiya istiqamətində sərhədsizləşmə 30 km-dən artıq uzunluğunda çəkilməmiş hasarları, müşahidə qüllələri haradanki, administrasiya sərhədlərinin təxmini 25-km sahəsi, Ruset Federasiyasının sərhədçilərinin 19 bazasına və dörd nəzarət keçən punktunu əhatə edir.

"operativ özəlləşdirmənin" prinsipi ilə yerinə yetirir. hesablaşma faktları özəl və əsaslı olmalıdır. Administrasiya sərhəd xəttində Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının patrul dəstəsinin və müşahidəçilərin daimi olmasını müsbətə stabilizasiya və etibarlı doğrultma effekti var. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası regular patrul sxemlərindən istifadə edir və potensial qaynar nöqtələrdə patrul dəstəsini Zuqdidə, Qoridə və Mxetdə yerləşən öz üç bölgə idarələrinə göndərə bilər. Administrasiya sərhəd xəttində görünməni qorumaqla missiya münaqişə ilə zərər çəkmiş əhalinin təhlükəsizliyini qorunması artırıldı. Bu hissiyat missiya tərəfindən administrasiya sərhəs xəttində hər iki tərəf arasında dialoqun, inamın və əməkdaşlığın gücləndirilməsi məqsədiylə başqa və başqa aktivlər nəticəsində artdı.

Yerində aravermədən on il olma müddətində missiya ona şahid oldu ki, təhlükəsizliklə əlaqədar mühit 2008/2009 cu il situasiyasına nisbətən necə düzəldi, nə vaxt ki, administrasiya sərhəd xəttinin yanında Gürcüstan polis əməkdaşları vəfat edirdilər və yaralanırdılar. Hal hazırda stabil situasiyaya nisbətən keçmişdə atəş dah

cox idi. Administrasiya sərhəd xəttində bu günə qədər ciddi dartışmaların yeri var və və bəzi münaqişələrdə həll edilməmiş qalır. Ancaq toqquşmaların və üzləşmələrin artıq azalması artıq nəticəyə çatmaq kimidir. Buna baxmayaraq münaqişə nəticəsində ziyan çəkmiş əhali üçün stabilizasiya yarandı -xüsusilə administrasiya sərəd xəttinə yaxın yaşayan əhalinin qarşısında daimi artan səbəblərin əsasında. Son on il müddətində onların azad hərəkət etməsinin azadlığı, iqtisadi imkanları və əsas səlahiyyətləri müəyyən qədər əzildi. Olan hərəkətlər onların sosial əlaqələrinin qorunmasına və şəxsiyyətlərinin hüququnu qoruyub saxlama hüquqlarına ziyan verdi hansıki, onların dəyərli gəlirinə və uşaqların doğma dildə təhsil alma imkanlarını məhdudlaşdırırdı. Yeganə bir dinamika hansıki, missiya 2009-cu ildən diqqət yetirir "Sərhədsizləşmə"-dir Gürcüstan dövləti tərəfindən nəzarət edici ərazilərin və Abxaziyanın və Cənubi Osetiyanın qondama bölgələrindən de -fakto dövlət "sərhədlərinin" təsiri prosesidir. Ruset Federasiyasının və Tsxinvalın və Soxumun qərarlarını qəbul edən şəxslərin ambisiyaları var ki, ciddi yoxlama qəbul etsinlər və özünü tanıtdıran bölgələ nəzarət etsinlər.

"Sərhədləşmə" üç əsas elementdən ibarətdir: (1) fiziki infrastrukturun quruluşu onun üçün ki, sərhədləri məcbur etsinlər ki, nəqliyyat vasitələri və yük daşıyanlar administrasiya sərhə xəttində xüsusi "nəzarət kəşimə punktları"-dan istifadə etsinlər; (2) Rus sərhədçilərinin və ya özünü tanıdan bölgələrin təhlükəsizlik strukturasının nümayəndəliyi tərəfindən nəzarət və patrulluq hansıki, situasiyaya nəzarət edirlər və "qaydaları" pozan şəxsləri tuturlar; (3) Kəsmə rejimi hansıki, sərhədlərə xüsusi sənədlərin olmasını və yalnız "xüsusi" kəşimə punktlarında istifadə etsinlər.

2009-cu ildən yavaş-yavaş insanların administrasiya sərhəd xəttinin azad keçmə vasitəsilə keçmə məqsədiylə fiziki maneləri quaraşdırmağa və başqa ölçülər götürməyə başladılar. Fiziki infraqururura tikanlı məftillərdən ibarətdir, özünü qeyd etmə "respublikalarının" "sərhədlərinə" yaxınlaşma haqqında xəbərdarlıq işarələri, nəzarətçi qülləsi, ön nəzarətçi teznikası. İllər ərzində bu yavaş-yavaş artan prosesin nəticəsində administrasiya sərhəd xəttləri Abxazeti və Cənubi Osetiya bölgələrində daha çox keçidsiz və 2016-2017 -ci illərdə abxazeti administrasiya sərhəd xətlərinin üç kəşimə punktlarının bağlanması kəşimə istəyi olan kənd əhalisi üçün, cox böyük problemə çevrildi, de-fakto hakimiyyət tərəfindən qəbul edici növbəti yumşaldıcı ölçülərin qəbul edilməsinə baxmayaraq.

"Sərhədləşmə" prosesinə Abxaziya və Cənubi Osetiyada Ruset bazalarının tikintisi və rus sərhədçilərinin yerləşdirilməsi başlandı. Rusiya Federasiyasının sərhədçiləri Cənubi Osetiyanın və Abxaziyanın o cür deyilmiş "sərhədlərini" qoruyan o böyük qüvvədir. Azad hərəkət etmənin məhdudlaşması administrasiya sərhəd xəttinin hər iki tərəfində yaşayan kənd əhalisinin yaşama mənbələrinə əks təsir göstərir. Bunun nəticəsində insanlar üçün, əmlak, əkin yerləri, tibbi

xidmətlər, təhsil, kilsələrə getmək və ədalət orqanları əlçatmaz olur. Kənd təssərrüfatına gəldikdə isə, yavaş-yavaş sərhədləşmə nəticəsində kənd əhalisi üçün administrasiya sərhəd xəttinin yerləşdiyi və ya onun hər iki tərəfində yerləşən torpaq sahələri əlçatmaz olur. Sosial durumu çətin olan əhalinin yeganə gəlir mənbəyi olan malların ötürmə prosesinə böyük zərər oldu hansıki, buda onları gəlirsiz qoydu.

Artıq on ildir ki, missiya administrasiya sərhəd xəttinə yaxın olan əhalinin azad hərəkət etmələrinin azadlığını və həbs edilmiş insanların, xüsusilə yaşlıların və uşaqların humanitar yanaşmalarına imkan yaratmağa davam edir. yerli əhali şəxsi həyatlarını azad olaraq, heç bir qorxuları olmadan və hər hansı bir çətinliklərə rast gəlmədən davam etməyi bacarmalıdır. Missiya eyni zamanda hərəkətlərin gedişatına, ana dilində təhsil alma səlahiyyətinə, inisiyativinə diqqətə nəzər yetirir hansılarki, ola bilsin elə əsas səlahiyyətə ziyan vura bilər ki, necəki şəxsi hüquqları qoruma.

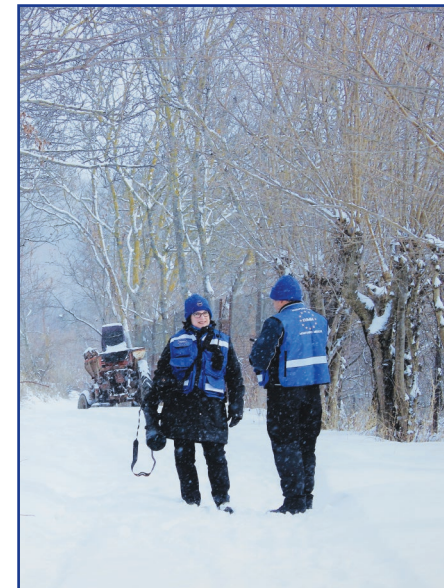
Missiya mandatda başlanğıcdan bəri inamlaqda önəmli yer tutmuşdur.

Gürcüstanın, Rusetin və qondarma bölgələr arasında kommunikaianın və məlumat dəyişmə mexanizmlərinin hazırlanması əsasında ona daha çox məna verildi. İnsidentlər prevensiyası və ona reaksiyanın iki mexanizmi məlumdur- biri görüşlərin Qalidə baş tutması və orada Abxazetində gedişatda olan məsələlər həll olunur

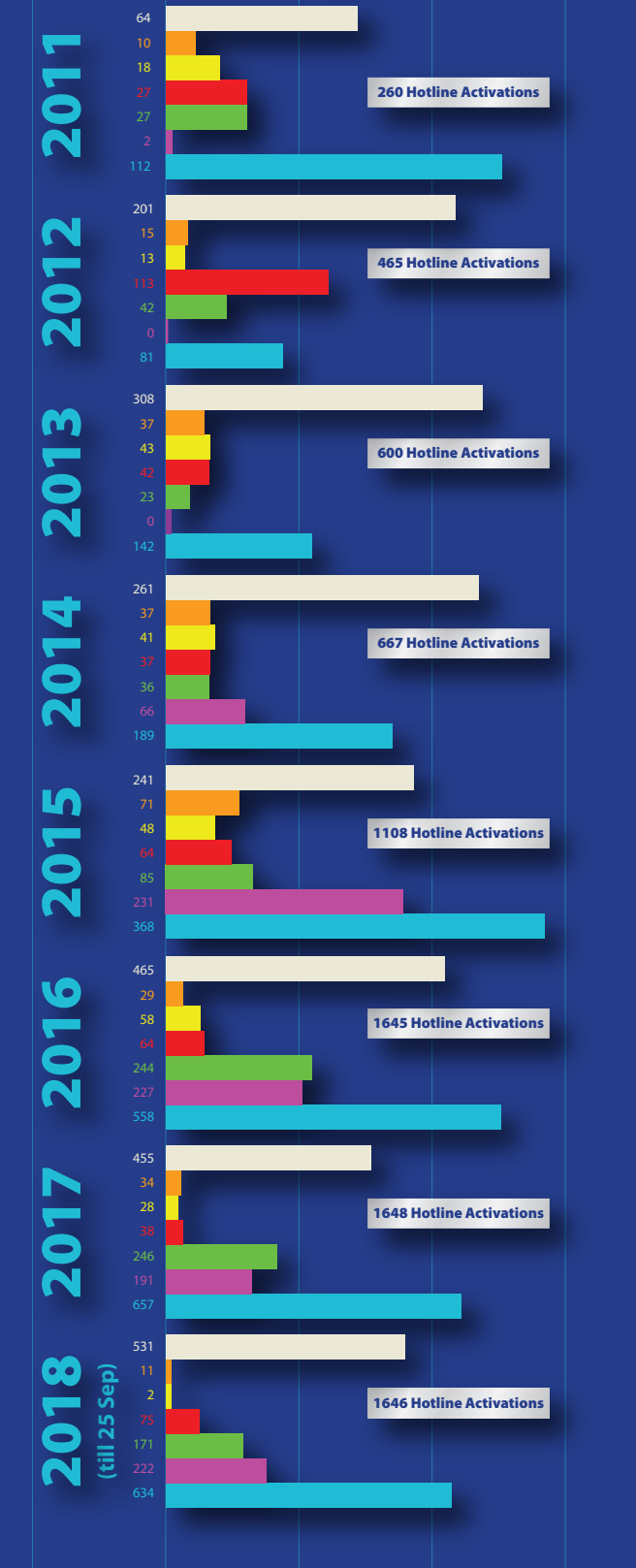
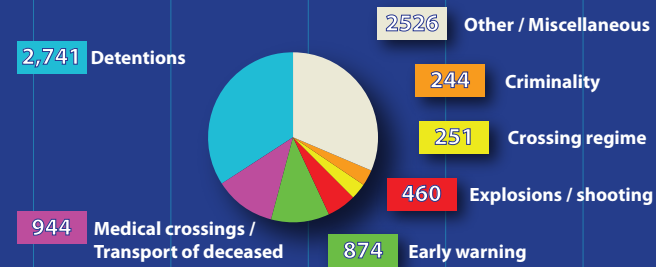
Sərhədləşmə nəticəsində illər ərzində çox bir insan həbs edildi. Administrasiya sərhəd xəttini keçən hər bir dinc əhalini həbs etmək yenədə ciddi təcüblənməyə səbəb olur-2018-ci ildən başla-yaraq insanların həbsi ilə əlaqə-dar qaynar xətt ən azı 650 dəfə aktivləşmişdir. Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyasının qaynar xəttin və insidentlərin prevensi-yasını və onlara reaksiya mex-anizmini (İPRM) görüşlər vasitəsi-ylə və başqa məsələlərin həlli ilə yerinə yetirmə imkanı var.

Missiya, onun əlində olan kommunikaianın iki mənbəsinin idarəsində və yardımında böyk rol oynayır. Onlardan birinci insidentlərin prevensiyasıdır və onların reaksiya mexanizmlərinin görüşü, ancaq ikincisi Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyası tərəfindən telefonla yaradılmış qaynar xətt. Onların hər ikisi, müharibə nəticəsində zərər çəkmiş yerli əhalinin yaşama tərzini yaxşılaşdırması üçün, lazımi platformanı göstərmək üçündür.

8,039 Hotline activations from 2011 to September 2018

ancaq, Erqnetidə keçirilən görüşlərdə Cənubi Osetiyanın administrasiya sərhəd xəttində baş verən insidentlər müzakirə edilir. Qali görüşləri BMT-nin sədri ilə keçirilir, ancaq orada Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyasının nümayyəndəsində iştirak edir. hər iki format 2009-cu il Jeneva Beynəlxalq danışıqlarda qəbul edilmiş razlaşma nəticəsində hərəkət etdi. Qeyd edilmiş format 2008-ci ildə müharibədən sonra münəfiqə nəticələrini həll etmə məqsədiylə yarandı.

Insidentlər prevensiyası və onlara təsir göstərən mexanizmlər qeyri-siyasi mexanizmlər sayılır haradaki, gedişatda olan problemlərin müzakirəsi üçün bir-birləriylə təhlükəsizlik və konkret olara insan hüquqlarını qoruma mühitinə qoşulan şəxslər görüşürlər. Burada eyni zamanda administrasiya sərhəd xəttində yaşayan insanların insidentləri və yeni problemlərinin necə qorunması müzakirə edilir. Üz-üzə kommunikasiya üçün dəyərli formatların qeydinə qalmaqdan başqa, insidentlərin prevensiyasının və onlara reaksiya mexanizmlər görüşləri nəticəsində bir neçə praktiki, administrasiya sərhəddinin hər iki tərəfində yaşayan əhalinin əməkdaşlığı nəticəsində həbs edilmiş şəxslərin azad edilməsindən, kənd təsərrüfatı məsələlərində və yerli əhali üçün lazımı digər məsələləri administrasiya sərhəd xəttinin hər iki tərəfinin nümayyəndələrinin əməkdaşlığı ilə uğurlar əldə edildi. İnsidentlər prevensiyası və ona reaksiya göstərən mexanizmlər görüşləri son on il ərzində saysız problemlərlə üzləşdi. Bunlardan biridə, lazımlı məsələlər haqqında aparıcı iştirakçıların narazılığı əsasında görüşlərin uzun müddətli dayandırılması idi. Bu gün üçün insidentlər prevensiyasının və ona təsir edən mexanizmlər görüşü hansiki, yerində təhlükəsizlik situasinyaını idarə etmək üçündür, yenə dayandırılıb.

İnsident prevensiya və ona təsir edən reaksiyaların müffəqəti dayandırılmasına baxmayaraq, administrasiya sərhəd xəttinin başqa və başqa tərəflər arasında kommunikasiya üçün, daima başqa daimi və daha keyfiyyətli imkanlar yaradılacaq. Administrasiya sərhəd xəttinin tərəfləri arasında kommunikasiyanın siyasi səviyyədə olması nə qədər lazımlı oçlmasını nəzərə almaqla, prinsipli narazılığa baxmayaraq 2009-cu ildə qaynar xətt yarandı.

Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası qaynar xəttin infrastrukturunun dayanmadannn işləməsi və administrasiya sərhəd xəttinin ikinci tərəfi üçün məlumat ötürmə işində çox vacib rol oynayır. qaynar xətt mexanizmi yerində baş vermiş hadisələri müzakirə etmək üçün, lazmi oldu.

Qaynar xəttəndə istifadə etmə ildən ilə artır. Nə zaman ki, 2009-cu ildə cəmi 30 dəfə hərəkət etmişdisə, 2017-ci ildə bu göstərişlər 1700 oldu hansiki gün ərzində orta hesabla 4.6 zəngdən ibarət idi. Bütün on il ərzində qaynar xətt 8000 dəfə fəallaşdı.

Təhlükəsizlik strukturunun hər bir nümayyəndəsinin qaynar xəttə cavabdeh şəxsi var hansiki, qaynar xətti fəalaldırır və ya başqalarından aldığı məlumata görə reaksiya göstərir. Qaynar xətt həftədə yeddi gün gecə-gündüz rejimində çalışır.

Onu fəllaşdırmaq bütün gün ərzində və lazım olarkən baş verir. Qaynar xətdə əsas müzakirə mövzusu əsas həbslə əlaqədardır. Missiya administrasiya sərhəd xəttində həbs edilmiş mülkü şəxsləri azad etmək, onlar haqqında məlumatı dərinlikləri ilə dəyişməyə şərait yaradır. Qaynar xəttin fəallaşması ikinci halda tibb məqsədiylə baş verir. Bu o

zaman baş verir ki, qaynar xətt vasitəsilə insanların həyatını xilas etmiş olurlar. Xüsusiyə isə xəstələrin nəqliyatlaşdırma koordinatorlaşdırma ilə hansılarına ki yardım lazımdır. Qaynar xətt başqa növ məsələlərdə toxunur, hər bir tərəfin konkret problemləri həll etmək üçün lazım olan faktların sübutları var. Qaynar xətt vasitəsilə sərhədləşmənin yeni sübutları ya da administrasiya sərhəd xəttinin yaxınlığında ətəş səsləri eşidildikdəki kimi məsələlər müzakirə olunur. Qeyd edilən dialoq mexanizmləri gərginliyin azalmasına həqiqətdə şərait yaradır. Deyildiyi kimi missiyaya abxaziyaya və Cənubi Osetiyaya daxil olma icazəsi verilməmişdir. Uyğun olaraq missiya qondarma bölgələrində baş verən hadisələri nəzarət etmək üçün müşahidənin başqa vasitələrini və texnologiyalarını hazırladı. Avtomobillərin yüksək qüllələrinə bağlanacaq kameralar alındı ancaq sonralar "cox hündürüklərdə işləyəcək kamera" yani hava balonuna (liman zonasına) bağlanan kamer aldılar.

Missiya yarandığı bir gündən münəfiqədən zərər çəkmiş əhalinin hüquqlarının qorunması ilə əlaqədar situasiyalara diqqətlə nəzarət edir. Patrul dəstəsinin və mənbələrinin analizinin və yoldaşı tərəfindən çəkilməmiş fotolar vasitəsilə missiya hər üç istiqamətdə yaranan insanların hüquqları ilə əlaqədar olan situasiyalar nəzarət edir. Missiya reqrual olaraq gedişatda olan sərhədləşmənin və de-fakto hakimiyyət tərəfindən yaranmış başqa tədbirlər haqqında hansiki, o qondarma ərazilərdə nəzarət almaq üçün müraciyyəti nəzarət edirdi. Müşahidəyə daxildir ancaq, o insanların əsas hüquqlarının məhdudlaşmasını artması necəki, hərəkət etmənin azadlığı, ixtiyari həbsdən azadlıq, ehtirafdan azadlıq, təhsilin əl çatmalı olması, ailə həyatının azadlığı və başqaş ibarət deyli. Missiya özünün olan beş resursunun hər birini ondan ötür istifadə edirdi, münəfiqə tərəfdarları ilə birlikdə insan hüququ mühitində olan situasiyalarına qarşı və bu məqsədlə zaman-zaman texniki görüşlər keçirir insendit prevensiyasının və ona reaksiya göstərən sistemətik görüşlərdən azad olaraq.

Necə ki Avropa ittifaqının hər hansı bir missiası Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyasında qadınların rolunu özəl təşkilatlarda olduğu kimi və münəfiqənin həll etmə prosesindədə tərlərini qəti olaraq tutur. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası, təhlükəsizliyin və müdafiənin ümumi siyasəti ərəfəsində qadın əməkdaşları ən böyük nisbilyi və menejerliyinin ən güclü nümayəndəliyi ilə seçilir. Qeyd edilmiş gücə əsasən missia bu tərəfdən ən yaxşı nümunəvi nümunə olaraq qəbul edilir və nümayyəndəlikləri başqa beynəlxalq təşkilatlarda təcrübələrini bölmə məqsədiylə dəvət edirlər. 2008-ci ilin payızında müharibə vəziyyətinin real faktlarının yeniləmə qorxusu narahətçilik başlandı. Bu gün üçün münəfiqə həll edilməyib zərər çəkmiş əhali arasında təhlükəsizlik hissi məlum səbəblərə görə artdı, bəzi qorxular aktual olaraq qalır.

insident gündəlik baş verir, missiya isə bu cür çətinliklərə mübarizəni münəfiqənin uzunmüddətli həlli yolunun axtarib tapana qədər davam edəcəkhansiki münəfiqənin hər iki tərəfini qane edəcək.

Missiyanın olması, onun patrul dəstəsinin insidentinə tez təsir göstərmə qabiliyyəti və qaynar xətt vasitəsilə gündəlik keyfiyyətli kommunikasiyanın dəyişdirilmiş rol münəfiqənin və təhlükəsizliyin situasinyaının azlmasına səbəb oldu.

Cənab Erik Hoqi bütün xırdalıqla Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının fəallıqlarından, nəticələrindən, yüksəlişlərindən və çətinliklər haqqında nəql edir.

Cənab Hoq Sizi fikrinizlə son 10 il ərzində missiya tərəfindən yerinə yetirilmiş işlər nə qədər faydalıdır? Onun nəticələri varmı?

Missiya çox vacib işlər görür, Tbilisi tərəfindən nəzarət edilən ərazilərin Abxaziya və Cənubi Osetiyanın qondarma bölgələri arasından keçən administrasiya sərhəd xəttinin yaxınlığında yaşayan yerli əhali təhlükəsiz və normal həyat tərzinə qayıdınlar. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası isə buna çox təsir etdi, onun gecə- gündüz, istənilən havada fasiləsiz patrulluq etməsi nəticəsində müharibə aktları yenilənməyib. Administrasiya sərhəd xəttində gündəlik insidentin olmaması bir çoxu üçün adi bir hadisə kimi görünür, mən isə bu cür fikirləşmirəm. Situasiyanı idarə etmək üçün kəskin bir mexanizm lazımdır. insidentlərin prevensiyası və onlara təsir mexanizminin görüşləri hal-hazırda çətinliklərlə üzləşir, ancaq, düzgün başa düşməliyə ki, bu cür görüşlər bizə çox vacib lazımı və təcili məsələlərin əksini müzakirə etməyə imkan verir hansiki təhlükəsizliyə təsir edir. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası tərəfindən idarə edilən qaynar xətt müsbət və bir tərəfli uğurlu işdir. Onun fəallaşması elə bir insident zamanı baş verir ki, əgər hansiki satabildir və administrasiya sərhəd xəttinin yaxınlığında yaşayan insanlara aiddir. Adı sözlə desək bu "telefonla cətinliklərin həll edilməsi" deməkdir. Ümumilikdə müşahidəçi işinin və hesabatının və kommunikasiyasının və dialoqun tərəfdarlığıyla reaksiyaların hazır olmasıyla təhlükəsiz situasiyalarını idarə etmək üçün, missiya daha aktual və lazımlıdır.

Gürcüstanda Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası cənab Erik Hoq yerli televiziya ilə müsahibədə xüsusi priz haqqında danışır prizin təqdim edilməsinə qədər 2017-ci ilin dekabrında.

Gündəlik iş zamanı rast gəldiyiniz çətinliklər haqqında nə deyə bilərsiniz? Bununla hansı çətinlikləri həll etməyinizi istərdiniz?

Nə vaxt ki, şəxsi mandatımız haqqında danışırıq bu zaman bizim məhdud imkanlarımız əsas problem olaraq qalır, qondarma bölgəsində müşahidəçi fəaliyyətini yaradaq. Gürcüstanda missiyanın yarandığı bir gündən Abxaziyaya və cənubi Osetiyaya daxil olmaq qadağandır. Biz təsir göstərməyə davam edirik, ancaq avropa İttifaqı bizim cavbdehliyimizin arealı haqqında siyasəti şəfəf şəkildə yazıb, nəyinki əsasında da patrulluq etməliyə- bu bütün gürcüstanın ərazisindədir. O ki qaldı mənim dəstəm, birinci növbədə onların təhlükəsizliyinə, uyğun olaraq təhizliklərinə və hazırlıqlarına diqqət edirəm ki, administrasiya sərhəd xəttinin yanında olan cətinliklərin öhdəsindən gələməyi bacarsınlar. Vəziyyət mübahisəsiz yaxşılaşmağa tərəf dəyişirildi, missiya başladığı zamandan nisbətən silahlı şəxslərlə görüşlər və təhlükəsizlik riskləri azaldı. 2009-cu ildə faciəli hadisə baş verdi, patrulluq edərək missiyanın tərəfdarı yerli əməkdaşımız vəfat etdi. Bəzi risklər yenədə var. Bizim qarşımızda təhlükəsizlik problemi olaraq bizim daimi patrulluq etdiyimiz rayonlarda qalmış minalar qalır. Biz 320 əməkdaşdan ibarət olan dəstəmin maksimal təhlükəsizliyini qorumaq üçün birləşmişik.

Administrasiya sərhəd xəttlərinin əhatəsində situasiya eskalasiyasının qarşısını almaq? Qeyd edilmiş rayonlarda situasiyaların vacim eskalsiya riski nə qədər realdır?

Bəli administrasiya sərhəd xəttlərində avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasında olmaq artıq öz-özünə prevenziyalı ölçü deməkdir. Vacib eskalsiya riski gündüzlük var, bu gün baxımından o nə qədər azalmış görünür. Administrasiya sərhəd xəttinin əhatəsində təhlükəsizliklə əlaqədar olan situasiyaları missiya "Düzgün sabitlik" olaraq xasiyyətləndirir. Bu o deməkdir ki, insidentin sayı kimi, onların riski də aşağıdır ancaq, bu cür inkişafı yerində olan missiyanın olması və mümkün vasitələrə onun reaksiyası təsir edir. kimi, onların riski də aşağıdır ancaq, bu cür inkişafı yerində olan missiyanın olması və mümkün vasitələrə onun reaksiyası təsir edir. Biz müşahidəçiləri təsadüf yerinə tez atıb və bizim əlimizdə olan inam mexanizmlərini işə salaq. Bir-birlərini məlumatlandırmaq məqsədiylə tərəflər qaynar xəttədən fəal istifadə edirlər-2018-ci ildə onu fəallaşdırmaq orta hesabla gündə 6 dəfə olur. Bununla administrasiya sərhəd xəttinin hər iki tərəfi üz-üzə görüşür insidentin prevensiyası və ona təsir edən mexanizmlərin görüşlərində hansiki gündəlik baş verir. Ümüd edirik ki sonda bizim missiyaya ehtiyac olmayacaq. Ümüd edirik ki gözəl bir gündə münaqişənin açarı tapılacaq və bizim kimi missiyaların yerində olmasına ehtiyac olmayacaq. Ona qədər bizim missiya gecə və gündüz patrulluq etməyi davam edəcək nəylə ki, bölgədə stabil olmaya imkan yaradacaq.

Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının başında Avropa İttifaqının 5 başqa və başqa diplomati dururdu

Səfir Hansiorq Hamberi missiyanın rəhbəri 2008-ci ilin oktyabrından 2011-ci ilin aprelinə kimi işlədi. O alman diplomataıdır hansiki ona qədər libiyada, Rusiyada, Türkiyədə və digər dövlətlərdə işləmə təcrübəsi var. Səfir Haber Gürcüstanı 2011-ci ilin aprelində tərk etdi və Brukselə Avropa İttifaqının mülkü operasiyalarına başçı olaraq və Avropa İttifaqının Mülkü planlaşdırma və başçıların rəhbəri olaraq keçdi. 2017-ci ilin sentyabrında o, Sanadada (Yəmən) Almaniya Federasiya Respublikasının akredidli səfiri oldu.

Səfir Andjei Tişkrviç (artıq vəfat etmiş) missiyanın növbə ilə ikinci rəhbəri 2011-ci ilin iyulundan 2013-cü ilin iyununa qədər işləyib. Səfir Tişkrviç polyak diplomatı idi, ona qədər isə alman- leitinatı (keçmiş) idi. Missiyada işləyəndə çoxmillətli diviziyaların mərkəzi-cənubi istiqamətdə başçısı generalın, polşanın torpaq əsgərlərinin baş komandiri, eyni zamanda Ankarada (Türkiyədə) hərbi müadfiyənin, hərbi və dəniz atəşində vəzifələrində işləmişdir.

Cənab Toivo Klaari missiyanın növbə ilə üçüncü rəhbəri 2013-cü ilin sentyabrından 2014-cü ilin dekabrına qədər işləyib. Ona qədər cənab Klaar, estoniya diplomatı kimi Avropa Xarici Fəaliyyət Xidmətində mərkəzi Aziya şöbəsinin və insan resurslarının siyasəti və şöbələrinin rəhbəri vəzifələrini tutmuşdur. Hal-hazırda o, cənubi Qavqazda Avropa İttifaqının Böhran məsələləri üzrə xüsusi nümayəndəsidir. (EUSR).

Səfir Kiastutis İankuskasi Avropa İttifaqının missiyanın növbə ilə dördüncü rəhbəri 2014-cü ilin dekabrından 2017-ci ilin avqustuna qədər işləyib. Səfir İankuskasi ixtisasçı diplomat Lietuvidən hansiki ona qədər elə vəzifələrdə çalışırdıki necədə Lieudivis Xarici İşlər Nazirinin kansleri, Xarici İşlər Nazirinin Dövlət Katibi, Avropa İttifaqında Lietuvianın əbədi nümayəndəliyinin səfiri avropa İttifaqının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsində, ABŞ-nin təhlükəsizlik siyasətinin departamentində direktor, Xarici İşlər Nazirliyində vəzifələrdə və başqa yüksək vəzifələrdə işləmişdir. Hal-hazırda o, Avropa İttifaqının Azərbaycanda səfiri olaraq işləyir.

Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyanın hal-hazırda rəhbəri cənab Erik Hoqi, Daniel diplomatıdır, bu vəzifədə 2017-ci ilin 19 dekabrında təyin edildi. 2015-ci ilin aprelindən cənab Hoqi Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının müavini ancaq, 2017-ci ilin 1 sentyabrından artıq missiyanın qüvvədə olan rəhbəridir. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyada işləyəndə qədər cənab Hoqi 16 il ərzində Daniya Xarici İşlər Nazirliyində necə ikitərəfli, elədə çoxtərəfli pozisiyalar tutmuşdur Kopenhagəndə, elədə missiyalarda, eyni zamanda Nyu-Yorkda və Moskvada işləyirdi.

2009-cu ilin yulu

Gürcüstan vətəndaşının Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyasının patrul tərəfdarlarının təcili tibbi yardım avtomobilini idarə edirdi faciəvi ölümü

Missiyanın yaranmasının ilk günündən bizim prioritet missiyanın əməkdaşları nın və bizim işləməyimizin tərəfdarına uyğu olan təhlükəsizliyidir. Missiya əməkdaşlarına qoruyucu ələtin və sonsuz rejimi təhlükəsizlik situasiyası haqqında məlumat verməklə treninklər hazırlayır. Təhlükəsizliyin bu cür ölçülərini qoruma şərtlərində də bizim işimizin riski var. Gürcüstanda çox il ərzində olma müddətində missiya bir necə dəfə müşahidəçilərin patrullaşdırılması zamanı təhlükə ilə qarşılaşıldı. 2009-cu ildə təsadüf faciəyə ilə bitdi. Gürcüstanda olarkən 10-cu il dönümündə missiya cənab Avtandil Axaladze faciəvi şəkildə vəfat etdi. Cənab Avtandil Gürcüstan vətəndaşı idi hansıki, 2009-cu ilin 21 iyununda səhər baş vermiş partlayış nəticəsində vəfat etdi. O, "Mediklabcorcia" təcili yardım avtomobilini idarə edirdi hnasıki, Abxaziyaadan administrasiya sərhəd xətti yaxınlığında erisdzaxli kəndində Avropa İttifaqı müşahidəçi patruluna tərəfdarlıq edirdi.

"Bu gün vəfat etmiş "Mediklabcorcia"-nın sürücüsünün ailə üzvlərinə və yaxınlarına başsağlığı vermək istəyirəm.Avropa İttifaqı müşahidəçi missiyasının öncədən razılışma mandatı var, administrasiya sərhəd xətti yerləşən ərazidə maneçilik olmadan patrulluq etsin. Biz hələ insidentin detallarını ayırd edirik ancaq, istəyirəmki açıq olaraq bildirim ki, bizim silahsız müşahidəçilərimizə və patrul dəstəsinə hansıki, şəxsi hüquqları çərçivəsində şəxsi öhdəliklərini yerinə yetirilər istənilən qeyri-səbəbsiz hücm mümkün deyil!"- Gürcüstanda Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının rəhbəri səfir Hansiorq Haber

"Qəti olaraq Abxazeti administrasiya sərhəd xəttinin yanında Gürcüstanda Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının patrul dəstəsinin əksinə olan hücum nəyin əsasında nəticəsində tibbi yardım avtomobilinin sürücüsü vəfat etdi. İstəyirəm ki, ürəklə Avtandil Axaladzenin ailə üzvlərinə və yaxınlarına başsağlığı verim. Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyasının məqsədi silahsız missiyası bölgələrdə yaşayan insanların yaşama tərzini yaxşılatmaqdır. Bizim silahsız müşahidəçilərin və onların patrul dəstəsinə İstənilən cür hücm növü mümkün deyil. İstəyirəmki hər tərəfə onların öhdəliklərini bildirəm, onların fiziki nəzarətini tabe olan ərazilərdə sabitlik və təhlükəsizliyi təmin etsinlər" - Avropa ittifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik məsələləri üzrə ali nümayəndəsi Xavier Solana(2009-cu ilin 23 iyunu)

COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION

Brussels, 23 June 2009
S168/09

Javier SOLANA,
EU High Representative for the CFSP,
condemns the attack against an EUMM patrol
near the Abkhazian administrative boundary line

Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyası haqqında daha artıq məlumat üçün... Bizim əvvəlki dövrü nəşrlərinə baxın

The EUMM Monitor

Our monitors are... The face of the Mission

As the name suggests, the Mission is a monitoring mission. Monitoring on the ground is the Mission's most visible activity. They and night, the Mission observers gather, analyse and objectively report information on conflict-related issues, incidents and developments in Georgia.

EUMM is unique among missions operating under the Common Security and Defence Policy (CSDP). In that we are not a so-called 'flexible mission', that is, we do not provide advice, mentoring or training to the host nation or its security forces. We simply monitor and report on the situation in Georgia to allow the Member States of the EU to develop policy in relation to Georgia.

We are an unarmed civilian monitoring mission, deployed to Georgia in September 2008 following the EU-mediated Six Point Ceasefire Agreement which ended the August war. This Mission is currently the only EU Monitoring Mission worldwide.

The EUMM Monitor • 1 • Issue #1, July 2016

"Müşahidəçinin" 2016-cı il iyul ayının N1 nəşri Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyasının haqqında nəql edir.

The EUMM Monitor

They say... This is the real Field Office

The EUMM has three fully staffed Field Offices in Georgia. These are the bases from where operations are conducted and where cooperation with partners and interlocutors is maintained.

In Eastern Georgia Mtskheta and Gori Field Offices cover the activities along the Administrative Boundary Line with South Ossetia in the northern sector of the country. Field Office Zugdidi covers the line and each of the other three offices in South Georgia.

The Field Office Mama Kistaki is a civilian office that monitors the Administrative Boundary Line with the Russian Federation. It is the only Field Office in Georgia that monitors the Administrative Boundary Line with the Russian Federation.

The EUMM Monitor • 1 • Issue #2, August 2016

"Müşahidəçinin" 2016-cı il avqust ayının N2 nəşri Qəribi Gürcüstanın və Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyası haqqında nəql edir.

The EUMM Monitor

The EUMM Hotline is... Reducing tensions by phone

One of the fundamental tasks of the EUMM is to "contribute to the reduction of tensions through liaison, facilitation of the conflict and other confidence building measures".

The objective of the Hotline is to ensure that there is no return to hostilities in the region, and to the resumption of a safe and normal life for the local communities on both sides of the Administrative Boundary Line with Abkhazian and South Ossetia.

The Hotline is a 24-hour contact point for the conflict parties. It is a 24-hour contact point for the conflict parties. It is a 24-hour contact point for the conflict parties.

The EUMM Monitor • 1 • Issue #3, December 2016

The EUMM Monitor

Field Office Gori... In the heart of Georgia

The European Union Monitoring Mission in Georgia (EUMM) operates three Field Offices located across Georgia. The Field Offices deliver the operational capacity of the Mission.

Field Office Gori is located in Central Georgia, in the very heart of Georgia - 80 kilometers northwest of the capital Tbilisi in the town of Gori, the country's fourth largest with a population of around 77,000.

When the monitors of the newly established Mission arrived in Gori in October 2008, they moved into the current Field Office facilities.

The EUMM Monitor • 1 • Issue #4, April 2017

"Müşahidəçinin" 2017-ci il aprel ayının N4 nəşri mərkəzi Gürcüstan Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyası Qorinin sahə ofisi haqqında nəql edir.

The EUMM Monitor

Field Office Mtskheta is... Covering the whole of Eastern Georgia

The Field Office in Mtskheta is one of the Mission's three Field Offices, located in Eastern Georgia. The Mission's monitors conduct their work in close cooperation with local partners and interlocutors.

In terms of personnel strength, Field Office Mtskheta is the smallest, but it has the largest Area of Responsibility covering Eastern Georgia. The administrative border of the region is the Administrative Boundary Line.

The Field Office monitors the eastern sector of the South Ossetian Administrative Boundary Line, including the Central Caucasus region in the north and the Administrative Boundary Line in the south.

The EUMM Monitor • 1 • Issue #5, November 2017

"Müşahidəçinin" 2017-ci il avqust ayının N5 nəşri şərqi Gürcüstanın və Avropa ittifaqının müşahidəçi missiyası Mtsxetanın sahə ofisi haqqında nəql edir.

The EUMM Monitor

Incident Prevention and Response Mechanism Meetings are... Opportunities for in-person dialogue

The Incident Prevention and Response Mechanism (IPRM) meetings allow participants from both sides of the Administrative Boundary Line to talk to one another about security issues and other matters that affect people living along the Lines.

The IPRM for South Ossetia and Abkhazian were agreed in February 2009. At the sixth meeting of the Geneva International Discussions, the IPRM for South Ossetia was agreed.

The IPRM for South Ossetia and Abkhazian were agreed in February 2009. At the sixth meeting of the Geneva International Discussions, the IPRM for South Ossetia was agreed.

The EUMM Monitor • 1 • Issue #6, August 2018

"Müşahidəçinin" 2018-ci il avqust ayının N6 nəşri insident prevensiyasının və onların təsir etmə mexanizmlərinin görüşü haqqında nəql edir.

Gürcüstanda on il aravermədən olma ...

... Pa trulluq gecə və gündüz

Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası son 10 il müddətində 24 saatlıq gündəlik rejimdə onun üçün işləyir ki, administrasiya sərhəd xəttinin yaxınlığında yaşayan əhəlinin təhlükəsizliyi və normal yaşamlarını tərtib etmək üçün işləyir. 2009 – cu il. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının məsxətə sahə ofisində müşahidəçi patrul qeydlər edir.

2013-cü il. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyasının Zaqdid bölgəsində ofisin əməkdaşları yerli əhali ilə danışırlar.

Missiyanın rəhbəri cənab Erik Hoq Alman Federasiyası Respublikasının kansleri, onun Mükəmməl xanımı Angela Merkele son zamanlar Cənubi osetiyanın administrasiya sərhəd xətti yaxınlığında olan hadisələr haqqında məlumatı qısa olaraq bildirir. 2018-ci il avqust

2014-cü ilin oktyabrın əvvəli. Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası ofisi cavabdeh olduğu arealda patrulluq edir.

Missiyanın keçmiş rəhbəri səfir Andjei Tişkieviç missiya müşahidəçiləri ilə birlikdə 2012-ci ilin qış günlərinin birində

Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası 2008-ci ildə hərəkət etdi, onun məqsədi müharibə hərəkətlərinin yeniləməyinin aradan qaldırması idi. 2013-cü ilin qışı.

Gürcüstanda Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası tərəfindən nəşr edilib əlaqə saxlayın:

press@eumm.eu • Desdoili, pres-spiker: Des.Doyle@eumm.eu • lulu drağiçi, pressa və cəmiyyətlə əlaqə ofiseri lulu.Draghici@eumm.eu

Avropa İttifaqının müşahidəçi missiyası Gürcüstanda Avropa İttifaqının təhlükəsizliyi və müdafiəsinin ümumi siyasətinin yeganə missiyası hansıki, müşahidəçiliyə orientasiyalıdır. Missiyanın gedişatda olan mandati, 2010-cü ilin 14 dekabrına qədər davam etmə ehtimalındadır.

European Union Monitoring
Mission in Georgia

www.eumm.eu

The EUMM Monitor